

Babgyűjtemény (*Phaseolus vulgaris*) különböző földrajzi eredettel - új tudományos munka tárgya az IPGR - Szadovóban

Автор(и): ас. Вълко Нешев, ИРГР "К. Малков" – гр. Садово, Селскостопанска академия

Дата: 11.06.2024 *Брой:* 6/2024

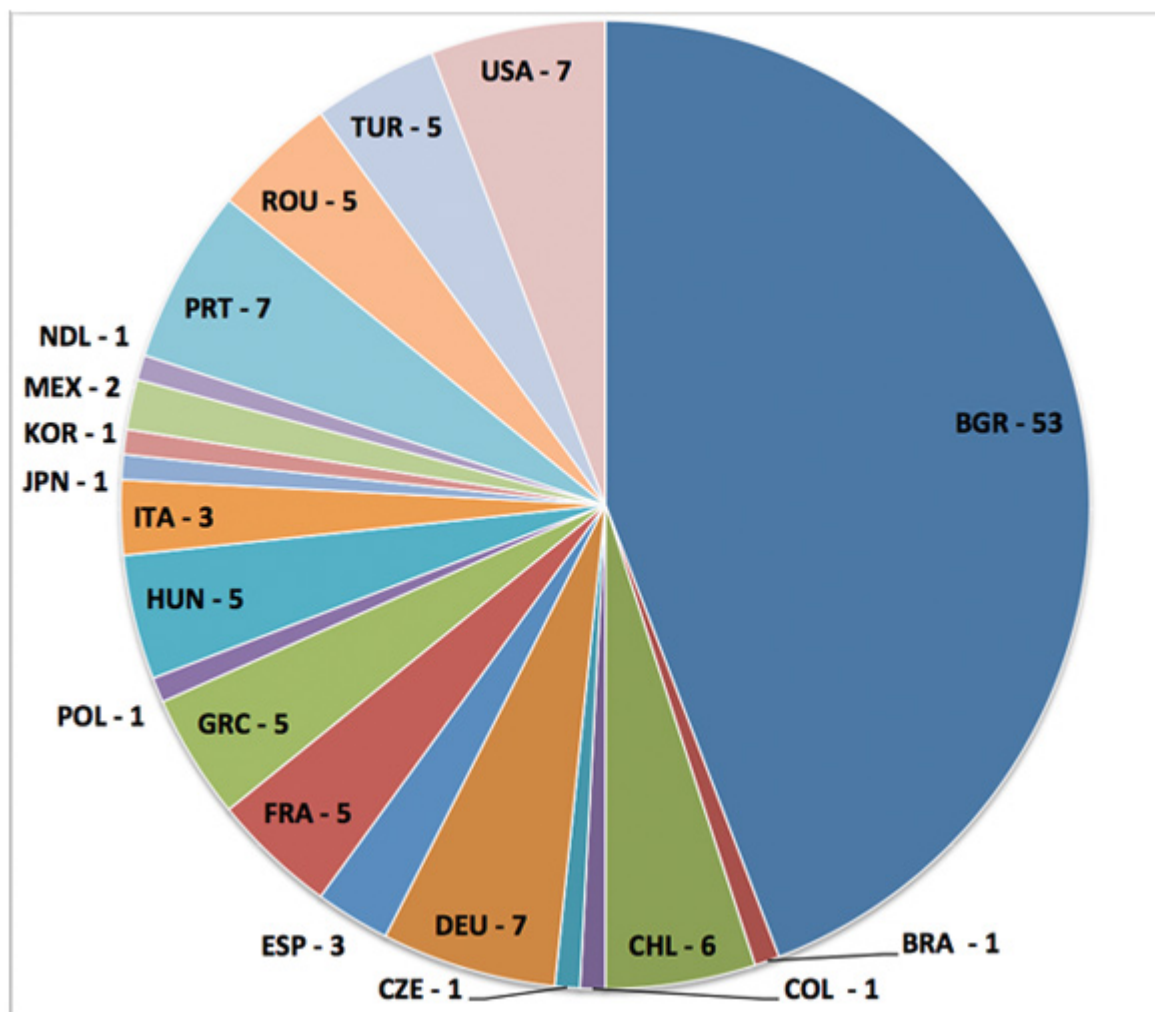

A bab egy hagyományos hüvelyes növény, amely magas biológiai és gazdasági tulajdonságai miatt jelentős részesedéssel bír a lakosság ételmezésében.

A bab aktívan részt vesz a vetésforgóban, nitrogénnel dúsítja a talajt, és kiváló előveteményként szolgál minden szántóföldi növény számára.

A bab Ázsiából és Amerika trópusi vidékeiről származik, de napjainkban Európában is széles körben elterjedt.

Áprilisban összehasonlító szántóföldi kísérletet állítottak be az IPGR-Szadovó kísérleti területén, hogy tanulmányozzák 120, különböző földrajzi eredetű babminta biológiai, morfológiai és gazdasági jellemzőit (1. ábra). Az ábra elkészítéséhez FAO országkódokat használtak.

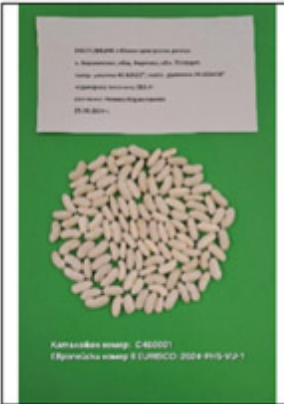
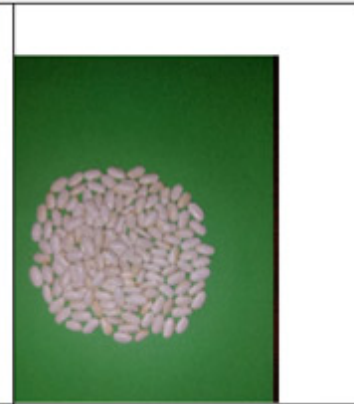
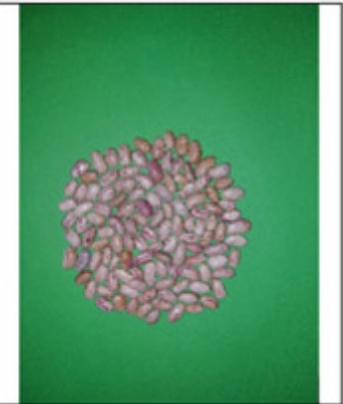
1. ábra. A vizsgálatban szereplő *Ph. vulgaris* minták eredete

Fotók: RZ magazin, 2024. május 29-én készültek, a nyílt „Gazdanap” rendezvényen az IPGR-Szadovóban

A mintákat a szadovói magbankban megőrzött génbankból választották ki. A kísérlet elején végzett szakirodalmi áttekintés feltételezi, hogy a helyi és hagyományos fajták, amelyek 53 mintát (a mintakészlet 44%-át) tesznek ki, nagy változatosságot mutatnak a habitus, forma, színeződés és a magok biológiai tartalma tekintetében. A bevezetett minták 56%-ot tesznek ki, és a következő kontinensekről származnak: Észak-Amerika, Dél-Amerika, Ázsia, a legtöbb Európából (43 minta). Kilenc mintát Észak-Amerikából, nyolcat Dél-Amerikából és kettőt Ázsiából választottak ki. A minták többségét a génbank hosszú távú tárolójából vették, vagy az Intézet munkagyűjteményéből származnak. Öt mintát a romániai Suceava-i génbankból is beszereztek a tanulmányhoz, kérésre, nem-pénzügyi csere útján. A vizsgálatban szereplő helyi mintákat az ország különböző régióiból választották ki – hegyvidéki, félhegyvidéki és alföldi területekről. Közöttük van négy minta egy expedícióból, amelyet Valcho Neshev asszisztens végzett 2024-ben Karavelovo faluban, Karlovo községben, Plovdiv régióban (1, 2, 3 és 4. fotó).

			
Сн. 1. Местен традиционен сорт „Богдански“	Сн. 2. Кат. № C4E0002, Европейски номер 2024-PHS-VU-7, местен сорт фасул „Едното зърно“	Сн. 3. Кат. № C4E0003, Европейски номер 2024-PHS-VU-8, местен сорт шарен фасул	Сн. 4. Кат. № C4E0004, Европейски номер 2024-PHS-VU-9, местен сорт шарен фасул

A gyűjtemény teljes útlevél-jellemzővel rendelkezik, amelyet a FAO/Bioversity leírója szerint írtak le. A kísérletben szereplő minták kúszó és nem kúszó formák. A gyűjtemény értékelése a UPOV és IBPGR leíróit követi a *Phaseolus vulgaris* L. fajra vonatkozóan. Rögzítésre kerülnek a fejlődési fenofázisok, megjegyezve a kelés, virágzás, hüvelyfejlődés, érés dátumait, fontos morfológiai jellemzőket, valamint a gazdaságilag jelentős betegségekkel és kártevőkkel szembeni fogékonyságot. A biometrikus adatokhoz minden mintából 20 növényt mérnek meg. A kísérletet és a minták értékelését tudományos felügyelők irányításával végzik. Az adatok elektronikus adatbázisba kerülnek, amely lehetővé teszi a statisztikai feldolgozást. A kísérletet 2024-2026 között végzik, és doktori disszertáció megírásához szolgál.

Hálás köszönetemet fejezem ki az IPGR-Szadovó igazgatójának, Dr. Katya Uzundzhaliyeva docensnek, tudományos vezetőimnek, Dr. Tsvetelina Stoilova professzornak és Dr. Nikolaya Velcheva docensnek, valamint minden kollégámnak, akik valamilyen módon támogatnak pályafutásom kezdetén, mint fiatal tudóst. A barátságos, kreatív környezet a csapatban és a növényi genetikai erőforrások területén bizonyított tapasztalattal rendelkező tudósok támogatása motiválja kutatási vágyamat.

PROFIL

Valcho Stoyanov Neshev 2024 februárjában asszisztensként került kinevezésre a „Növényi Genetikai Erőforrások” Tanszékére az IPGR „K. Malkov”-ban. A fiatal tudós kutatási témája: „A genetikai sokféleség értékelése egy bab (*Ph. vulgaris*) gyűjteményben a növény megőrzött génállományának biológiai potenciáljához való hozzáférés növelése érdekében.”

Valcho Neshev asszisztens a Plovdivi Agrártudományi Egyetem Agronómiai Karán szerezte mester- és alapidiplomáját. Mielőtt tudományos pályára lépett volna, egy Plovdiv melletti cégnél dolgozott, amely üvegházi és szántóföldi zöldségtermesztésre specializálódott, ahol megismerkedett a kiváló minőségű termények termesztésének modern technológiáival. Valcho Neshev asszisztens jártas az olyan növények termelési technológiájában, mint a zöldbab, káposzta, uborka, padlizsán, paprika, paradicsom és levélzöldségek. Érdeklődést mutat az innovatív gyakorlatok iránt, amelyek olyan kihívásokhoz kapcsolódnak, mint az éghajlatváltozás. Környezetbarát megközelítések iránti érdeklődése már diákévei óta fennáll. A növényi biodiversitás megőrzése a küldetése. Szereti a növényeket és a földet, nem fél a szántóföldi munkától, és hiszi, hogy a tudomány új távlatokat nyit fejlődése előtt.